

TRAKŲ GIMNAZIJOS
UGDYMO TURINIO PLANAVIMO PRINCIPAI IR LAIKOTARPIAI, ILGALAIKIŲ
PLANŲ, PASIRENKAMŲJŲ DALYKŲ, MODULIŲ, PREVENCINIŲ IR KITŲ
PROGRAMŲ INTEGRAVIMO IR TVIRTINIMO TVARKA

I. SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ugdymo turinio planavimo principų ir laikotarpių, ilgalaikių planų, pasirenkamųjų dalykų, modulių, prevencinių ir kitų programų integravimo ir tvirtinimo tvarka (toliau- Tvarka) nustato Trakų gimnazijos ugdymo turinio planavimo principus ir laikotarpius, ilgalaikių planų, pasirenkamųjų dalykų, modulių, prevencinių ir kitų programų integravimo į ugdymo turinį principus ir būdus.

2. Tvarka parengta vadovaujantis 2015–2017 metų pradinio ugdymo programos bendrojo ugdymo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-459, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-457, Bendrosiomis ugdymo programomis.

3. Ugdymo turinio formavimas (toliau – gimnazijos ugdymo turinys) – ugdymo turinio atrinkimas ir konkrečių mokinių ugdymo(si) poreikių, derinimas su gimnazijos ugdymo tikslais, kad kiekvienas mokinys įgytų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų pagrindus ir pagal savo išgales pasiektų aukštesnių pasiekimų.

4. Tvarkoje vartojamos sąvokos ir terminai:

Bendroji dalyko programa - formalizuota dalyko ugdymo tikslus, turinį, ugdymo metodus ir mokinių pasiekimus numatanti programa.

Planavimas - tai plano sudarymo procedūra, nukreipta į plėtrą ir pokyčius, skirta dabarčiai ir ateičiai.

Veiklos planavimas - tai tikslų formulavimo bei jų įgyvendinimui tinkamos veiksmų eigos nustatymo procesas, tai ne vienkartinis veiksmas, bet nenutrūkstamas procesas, kurio metu atsižvelgiama į mokyklos vidinėje ir išorinėje aplinkoje vykstančius pokyčius, sumažinama neteisingų sprendimų priėmimo rizika.

Ilgalaikis planas - pagal pagrindinio, vidurinio ugdymo bendrąją programą, tvirtinamą švietimo ir mokslo ministro, mokytojo numatyti mokinių mokymosi pasiekimai, ugdymo turinio gairės metams.

Individualus ugdymo planas - konkrečiam mokiniui pagal jo poreikius ir mokymosi galimybes parengtas ugdymo planas.

Individualizuota dalyko programa – pagal bendrąsias programas pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, rekomendacijas parengta programa, pritaikyta asmens gebėjimams ir realiam mokymo(si) lygiui. Individualizuojant programą svarbu paprastinti, konkretinti, siaurinti jos turinį, daugiau laiko skirti svarbiausių gebėjimų ugdymui, atsižvelgti į praktinį žinių pritaikymą gyvenime, daugiau laiko skirti kartojimui. Individualizuota dalyko programa rašoma mokiniams turintiems nežymų, vidutinį, žymų ar labai žymų intelekto sutrikimą.

Pritaikyta programa – specialiųjų poreikių asmeniui pritaikyta BP, kurios tikslas - siekti mokinio patenkinamo pasiekimų lygio.

Integruojamoji programa – bendriesiems gebėjimams ugdyti skirta programa, integruojama į visų ugdymo sričių ar dalykų programas.

Neformaliojo švietimo programa – neformaliojo ugdymo mokytojo (įstaigos) parengta ir neformaliojo ugdymo metodais įgyvendinama programa, kuria siekiama ugdyti asmens kompetencijas plėtojant prigimtinius gebėjimus.

Klasės vadovo veiklos programa – tai individualus, savitas, atliepiantis konkrečius auklėtinių poreikius veiklos planavimo dokumentas, kuris inicijuoja auklėtinių, klasės vadovo, tėvų, gimnazijos ir vietinės bendruomenės sąveiką ir bendradarbiavimą.

Modulio programa- iš anksto apibrėžta, savarankiška, ne mažesnė kaip 17 valandų apimties privalomojo mokomojo dalyko programos dalis.

Pasirenkamojo dalyko programa - mokyklos pasiūlyto, mokinio pasirinkto, į klasės ugdymo plano lentelę įrašyto dalyko programa.

5. Ugdymo turinį reglamentuojantys dokumentai:

5.1. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK– 256;

5.2. Bendrojo lavinimo ugdymo turinio formavimo, vertinimo, atnaujinimo ir diegimo strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. ISAK– 970;

5.3. Vidurinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269;

5.4. Brandos egzaminų programos;

5.5. Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK– 2433;

5.6. Vidurinio ugdymo programos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-1392 redakcija;

5.7. Bendrieji formaliojo švietimo programų reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049.

6. Ugdymo turinį sudaro:

6.1. mokinio jau turima patirtis;

6.2. ugdymo programos ir kontekstas;

6.3. mokymo ir mokymosi metodai;

6.4. vertinimo būdai ir rezultatai;

6.5. mokymo ir mokymosi šaltiniai bei priemonės.

7. Ugdymo turinio planavimo tikslas – plėtoti dvasines, intelektines ir fizines asmens galias, ugdyti aktyvų, kūrybingą, atsakingą pilietį, įgijusį kompetencijas, būtinas sėkmingai socialinei integracijai ir mokymuisi visą gyvenimą.

8. Planuojant ugdymo turinį siekiama:

8.1. orientuoti ugdymo turinį į bendrųjų kompetencijų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymą, ypatingą dėmesį kreipiant mokymuisi mokytis;

8.2. stiprinti ugdymo individualizavimą, atsižvelgiant į skirtingus mokinių poreikius;

8.3. stiprinti ugdymo turinio integraciją siekiant, kad mokiniai suprastų ir galėtų kūrybingai taikyti tai, ką išmoko;

8.4. suderinti dalykų turinio apimtį, atsisakant aktualumą praradusių ugdymo turinio elementų ir įtraukiant naujus, aktualius;

8.5. ugdymo turinį išdėstyti taip, kad ugdymo turinio elementus būtų lengviau klasifikuoti (planuojant, rengiant metodinę medžiagą, vertinant, publikuojant elektroninėje erdvėje ir pan.).

II. SKYRIUS

UGDYMO TURINIO PLANAVIMAS

9. Mokytojai planuodami ugdymo turinį konkretizuoja Ugdymo plane pateiktas rekomendacijas ir galimybes, sprendimus fiksuoja ilgalaikiuose planuose, metodinių grupių dokumentuose.

10. Ugdymo turinys mokykloje planuojamas remiantis Ugdymo planuose nurodytu mokymosi dienų skaičiumi ir dalyko programai skiriamų valandų (pamokų) skaičiumi. Pagrindinio ugdymo dalyko mokytojai rengia ilgalaikius dalyko planus pagal Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias

programas, vidurinio ugdymo dalykų mokytojai rengia dalyko ilgalaikius planus pagal Vidurinio ugdymo bendrąsias programas.

11. Planuojant ugdymo turinį mokytojas skiria dėmesį mokinių gebėjimų ugdymui, dalykų ir ugdymo turinio integravimui, individualizavimui, diferencijavimui ir pritaikymui mokinių poreikiams, mokymosi stiliui ir galioms.

12. Mokytojai rengia pritaikytas ir individualizuotas, neformaliojo švietimo, integruojamas, prevencines, klasės vadovo, modulių, pasirenkamųjų dalykų programas, ilgalaikius planus, remdamiesi Bendrosiomis programomis ir Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais.

13. Mokytojas derina savo dalyko ugdymo turinį su mokyklos strateginiu planu, veiklos planu, su kitais to paties dalyko, bloko ar kitų blokų dalykų mokytojais, tame pačiame konkreti dirbančiais mokytojais, nustato turinio integracinius ryšius.

III. SKYRIUS

UGDYMO TURINIO PLANAVIMO PRINCIPAI IR LAIKOTARPIAI

14. Ugdymo turinio planavimo principai, laikotarpiai, formos ir tvarka:

14.1. pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokomųjų dalykų ilgalaikiai planai rengiami metams pagal patvirtintą formą, svarstomi metodinėse grupėse, ir pateikiami direktoriui tvirtinti iki rugsėjo 10 d. ilgalaikiai planai per mokslo metus gali būti koreguojami;

14.2. mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo programos rengiamos pagal Vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo aprašą,

14.3. pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių programos rengiamos metams ;

14.4. neformaliojo švietimo programos rengiamos metams, suderinamos su direktoriaus pavaduotoja ugdymui ir pateikiamos direktoriui tvirtinti iki rugsėjo 15 d.;

14.5. klasių auklėtojų veiklos programos aptariamos su auklėjamųjų klasių mokiniais ir suderinami su direktoriaus pavaduotoja ugdymui iki rugsėjo 15 d.;

14.6. mokinių, kuriems namų mokymas skiriamas visiems mokslo metams, dalykų ilgalaikius planus mokytojai suderina su direktoriaus pavaduotoja ugdymui iki rugsėjo 15 d.

14.7. mokinių, kuriems mokymas namuose skiriamas mokslo metų bėgyje, dalykų ilgalaikius planus mokytojai suderina su direktoriaus pavaduotoja ugdymui per 5 darbo dienas po direktoriaus įsakymo dėl mokymo namuose skyrimo;

14.8. ilgalaikis planas, klasės auklėtojo veiklos programa, individualizuota dalyko programa, pritaikyta programa, neformaliojo švietimo programa rengiamos metams, individualus ugdymo planas – dvejiems metams pagal šiame priede pateiktas formas.

15. Reikalavimai rengiant ugdymo programas. Rengiant pasirenkamojo dalyko, modulio, dalyko bendrojo ar išplėstinio kurso programą (toliau vadinama – programa), būtinos tokios sudedamosios dalys:

15.1. įvadas. Įvade įvardijama, kurio konkreti, klasės mokiniams, kuriai ugdymo sričiai, dalykams, dalykui skiriama ši programa;

15.2. tikslai;

15.3. uždaviniai;

15.4. turinys. Programos turinys gali būti įvairiai detalizuotas: suskirstytas į sritis, stambius skyrius, poskyrius, temas ir kt.;

15.5. siektini rezultatai;

15.6. mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas ir įvertinimas. Mokymosi rezultatų vertinimo ir įvertinimo dalyje aptariami bendrieji mokymosi rezultatų vertinimo principai, išskiriama, kaip bus vertinama mokymosi pažanga ugdymo proceso metu, taikant formuojamojo vertinimo būdus ir diagnostinį vertinimą (kontroliniai darbai ir kt.), koks bus apibendrinamasis mokymosi pasiekimų vertinimas baigus Programą (testas, projektas, kūrybinis darbas ir kt.) ar jos dalį;

15.7. pagrindinės ir papildomos mokymo(si) priemonės ir/ar kita didaktinė medžiaga. Šioje dalyje fiksuojamos mokymo ir mokymosi priemonės, kurios bus reikalingos ugdymo procesui.

16. Dalykų mokytojai iki gegužės 1 d. pateikia pavaduotojai ugdymui menų ir technologijų dalykų, pasirenkamų sporto šakų, ugdymo profesinei karjerai, modulių, pasirenkamųjų dalykų siūlomas programas.

17. Neformaliojo švietimo programų pasiūlą mokytojai pristato mokiniams kiekvienais mokslo metais iki gegužės 20 dienos, įvertinus ateinančių metų poreikius.

IV. SKYRIUS

PREVENCINIŲ IR KITŲ PROGRAMŲ INTEGRAVIMO Į UGDYMO TURINĮ PRINCIPAI IR BŪDAI

18. Prevencinės ir kitos programos (toliau – Programos) integruojamos į mokomuosius dalykus, klasės vadovo veiklą, neformalųjį švietimą. Programų integravimo principai:

18.1. bendrųjų kompetencijų ugdymo programos integruojamos pagrindiniame ir viduriniame ugdyme į dalykus tokia tvarka:

18.1.1. mokymosi mokytis – integruojama į visus dalykus;

18.1.2. darnaus vystymosi – ypač svarbi integracija su gamtos mokslais, doriniu ir socialiniu ugdymu, gimnazijos gyvenimu;

18.1.3. kultūrinio sąmoningumo – didžiausias dėmesys integracijai į meninio ugdymo dalykus, kalbas, kūno kultūrą;

18.1.4. komunikavimo - integruojama į visus dalykus;

18.1.5. sveikatos ir gyvenimo įgūdžių – integruojama į etiką, gamtamokslinį ugdymą, kūno kultūrą, socialinį ugdymą.

18.2. prevencinės programos:

18.2.1. „**Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa**“ (Vilnius. 2004) - 5- 8, I – II gimnazijos klasėse integruojama į neformalųjį švietimą ir klasės auklėtojų veiklos programas;

18.2.2. „**Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa**“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK– 494 - 5- 8, I - IV klasėse integruojama į neformalųjį švietimą ir klasės auklėtojo veiklos programas;

18.2.3. „**Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programa**“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. ISAK – 179 , 5- 8, I – IV klasėse integruojama į neformalųjį švietimą ir klasės auklėtojų veiklos programas;

18.2.4. „**Sveikatos ugdymo bendroji programa**“ patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr.V-1290, 5- 8, I – IV gimnazijos klasėse integruojama į visus mokomuosius dalykus, neformalųjį švietimą, klasės auklėtojų veiklos programas, menų, technologijų ir kūno kultūros metodinės grupės veiklos planą, socialinės pedagogės ir sveikatos priežiūros specialistės veiklos planus. Sveikatos ugdymui skiriama viena pažintinės veiklos diena Sporto ir sveikatos šventei organizuoti, pasirenkant iš programos ne mažiau kaip po 2 temas kiekvienai klasei;

18.3. Etninės kultūros ugdymas „Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendroji programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651, integruojama į istorijos, etikos, lietuvių k., gimtosios k. pilietiškumo ugdymo, technologijų, geografijos, dailės, fizikos, kūno kultūros dalykus, „Vidurinio ugdymo etninės kultūros bendroji programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651, integruojama į etikos, lietuvių k., gimtosios k., muzikos, šokio, technologijų, tikybos, dailės dalykų programas, pasirenkant iš programos ne mažiau kaip po 2 temas kiekvienai klasei;

18.4. „**Žmogaus saugos bendroji programa**“ patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr.V-1159 I – IV gimnazijos klasėse integruojama į dalykų turinį;

18.5. „**Ugdymo karjerai programa**“ 5-8, I – IV klasėse ugdymo karjerai temos integruojamos į visų dalykų pamokas. Mokytojai dalykininkai teikia informaciją apie savo

specialybę bei su ja susijusius dalykus renkantis mokymosi kryptį, skirdami tam ne mažiau kaip 4-6 pamokas per mokslo metus (priklausomai nuo savaitinio dalyko pamokų skaičiaus). Technologijų mokytojai integruoja į ugdymo turinį 10-12 pamokų. Klasės auklėtojai savo veiklos programose numato ugdymui karjerai 3 veiklas per metus;

19. Programų turinį planuoja:

19.1. dalykų mokytojai planuoja integruojamųjų programų turinį, pasirenka klasės lygiui ir jų dėstomam dalykui tinkamą temą, ją įrašo į ilgalaikių planų skiltį „Integracija“;

19.2. klasių auklėtojai planuoja integruojamųjų programų turinį, konkretizuoja temas atsižvelgdami į mokinių amžių, patirtį, individualius ar grupės poreikius, ugdomosios veiklos pobūdį ir jas įrašo į klasės auklėtojo veiklos programą.

20. Programas vykdo mokytojai, klasių auklėtojai, socialinis pedagogas, sveikatos priežiūros, kt. specialistai, neformaliojo švietimo vadovai.

21. Ugdymosi pasiekimai vertinami pagal Programoje pateiktus reikalavimus: ką mokinys privalo žinoti, gebėti, kokius įgūdžius ir vertybines nuostatas turi įgyti. Vertinant taikomi formuojamojo vertinimo metodai ir būdai.

V. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Ugdymo turinio planavimo principus ir laikotarpius, ilgalaikių planų, pasirenkamųjų dalykų, modulių, prevencinių ir kitų programų integravimą ir tvirtinimą koordinuoja gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui.
